

Сич Інна Василівна,

студентка 3-го курсу, гр. Ф-02.

Науковий керівник: к.е.н., доц. **Зайцев О. В.,**

Сумський державний університет, м. Суми

ОСНОВИ ПОБУДОВИ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ ДЛЯ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Необхідною умовою, що дозволяє малому і середньому бізнесу рости і розвиватися, є створення власної фінансової системи в межах власного бізнесу. Управління фінансами в бізнесі дуже важливо, так як через фінансові показники підприємець дізнається про переваги й недоліки бізнесу. Фінансовий менеджмент — це не тільки управління грошовими потоками, а й те, як ви керуєте своїм ресурсами з метою отримання прибутку і як отримуєте вигоду зі свого капіталу для фінансування свого бізнесу. Платники єдиного податку, малі і середні підприємці повинні виробити для себе і застосовувати на практиці деякі основоположні принципи управління фінансами. Ось деякі важливі напрямки фінансового управління для малого і середнього бізнесу.

Відокремлювати особисті гроші від грошей, задіяних в бізнесі.

Помилка, яку часто роблять підприємці в процесі управління фінансовою системою свого бізнесу, полягає в змішуванні грошей, що використовуються в бізнесі з особистими грошима. Може бути, підприємець вважає, що змішувати гроші, які використовуються в бізнесі, з особистими грошима можна тому, що бізнес все ще невеликий, або великий, або за іншими надуманими мотивами. Але надалі підприємцю стає важко відрізнити і контролювати особисті і ділові витрати. Це призводить до того, що використання грошей підприємства в особистих цілях поступово підриває фінансову стійкість підприємства.

Планування використання грошей. Коли у підприємства достатньо капіталу, підприємець зобов'язаний підтримувати свою фінансову систему на такому рівні. Не витрачати гроші даремно, навіть якщо ваш грошовий баланс це

дозволяє. Планувати стійкість бізнесу. Без належного фінансового планування бізнес обов'язково почне відчувати стан недостатнього фінансування. Тому для фінансової системи необхідно скорегувати плани витрат з реалізаційними цілями і з планованими грошовими надходженнями.

Створення власної фінансової записної книжки. Вкрай мало управляти бізнесом, покладаючись на свою пам'ять і кваліфікацію бухгалтерської служби. Як мінімум підприємцю необхідно мати особисту записну книжку, в якій вести записи про відтік і прихід грошових сум. Потім зіставляйте грошовий баланс свого підприємства із записами у своїй книжці. Це направлено на поточний контроль і забезпечення того, що гроші не будуть «загублені». Крім того, вкрай бажано також реєструвати в особистій «фінансовій книжці» залишки за кредиторською заборгованістю, слідкувати за наявністю інвентарю і всі наявні на підприємстві активи.

Розподіляти доходи з урахуванням майбутніх витрат. Робота в якості підприємця приносить дохід, частина якого є прибутком. Розрахунок прибутку так само важливий, як і, власне, отримання прибутку. Найбільш важливим моментом при розрахунку прибутку є облік і розрахунок поточних доходів і майбутніх витрат. Велика частина доходів може бути використана на поточні виробничі платежі. Але є і такі платежі, термін за якими ще не настав, тому деяка частина доходів повинна бути зарезервована для майбутніх витрат, таких як, наприклад, податки і проценти по кредитах.

Швидкий рух грошових коштів. Підприємництво не просто направлено на те, щоб отримувати прибуток. Для отримання прибутку необхідно постійне управління фінансовою системою підприємства, яка також охоплює те, як підприємець керує кредиторською заборгованістю, дебіторською заборгованістю і швидкістю реалізації виготовленої продукції. Ваш грошовий цикл буде сповільнюватися, якщо термін кредитування буде коротшим, ніж це необхідно для реалізації готової продукції. Ви повинні постійно намагатися синхронізувати умови погашення кредиту так само, як і отримання кредиту з циклічністю надходження доходів, а також, повинні бути здатні регулювати

рівень виробничих запасів і запасів готової продукції таким чином, щоб зберегти позитивне фінансове сальдо.

Нагляд за майном, заборгованістю та капіталом. Вам (підприємцю) необхідно на регулярній основі контролювати обладнання та інвентар, що знаходиться в провадженні і на складі. Контролювати ці напрямки самому дуже складно. Для ефективного контролю за основними засобами, сировиною, матеріалами та готовою продукцією потрібно створити адекватну систему обліку і контролю. Підприємець має право самостійно встановлювати будь-які контролюючі документальні, об'єктні та фінансові процедури, щоб гарантувати, що багатство в його бізнесі добре контролюється і охороняється.

Акумулювати прибуток для подальшого розвитку бізнесу. Підприємець має право користуватися перевагами свого бізнесу, але це не означає, що підприємець може використовувати їх (переваги) просто за виникненням та негайним виконанням свого спонтанного бажання. Бізнесмен зобов'язаний відкладати частину прибутку для розвитку свого бізнесу. Одним із важливих завдань управління підприємницькою фінансовою системою є збереження бізнесу шляхом направлення накопиченої вартості в формі інвестицій в нові більш прибуткові проекти.

Чим більше розширюється область бізнесу, тим складніше стає управління бізнес-фінансовою системою. Чим більше в бізнес залучається кредиторів і інвесторів, тим вище необхідність побудови діючої системи фінансового обліку контролю. Успіх бізнесу залежить не тільки від вашої здатності виробляти і продавати, а й від здатності управління своїми фінансами.

Сподіваємося, що згадані напрямки фінансового управління стануть корисними для підприємців-практиків малого і середнього бізнесу.

Література:

1. Зайцев, О. В. Гроші та кредит. Лекційне викладення : навч. посіб. / О. В. Зайцев. - Суми : СумДУ, 2010. - 179 с. + Гриф МОН

2. Зайцев, О.В. Податковий менеджмент [Електронний ресурс]: навч. посіб. / О.В. Зайцев. - Електронне видання каф. Фінансів і кредиту. - Суми: СумДУ, 2010. - 420 с.

3. Снопченко, А.В. Стратегічні пріоритети державного регулювання розвитку малого бізнесу в Україні / А.В. Снопченко, В.В. Черв'як, О.В. Зайцев // Економічні проблеми сталого розвитку : тези доповідей науково-технічної конференції викладачів, співробітників, аспірантів та студентів факультету економіки та менеджменту присвяченої дню науки в Україні (19-23 квітня 2010 р.) / Відп. за вип. А.Ю.Жулавський. — Суми : СумДУ, 2010. — Ч.ІV. — С. 170-171.

4. Дорошенко К.М. Механізм ціноутворення на підприємстві / К.М. Дорошенко, О.В. Зайцев // Економічні проблеми сталого розвитку : збірник тез доповідей науково-технічної конференції викладачів, співробітників, аспірантів і студентів факультету економіки та менеджменту присвяченої Дню науки в Україні (21-24 квітня 2009 р.). – Суми : СумДУ, 2009. – Ч.2. – С. 80-81.

5. Росохата, А.С. Проблеми інвестування у фінансово-кредитній політиці банків України стосовно розвитку малого бізнесу / А.С. Росохата, О.В. Зайцев // Економічні проблеми сталого розвитку : тези доповідей науково-технічної конференції викладачів, співробітників, аспірантів і студентів факультету економіки та менеджменту присвяченої Дню науки в Україні та 60-річчю СумДУ, 21-25 квітня 2008 р. - Суми : СумДУ, 2008. - Т.2. - С. 165-166.

Бібліографічний опис: Сич І.В. Основи побудови фінансової системи для малого і середнього підприємництва [Текст] / Сич І.В., наук. кер. О.В. Зайцев // Проблеми та перспективи соціально-економічного розвитку України : матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та аспірантів, м. Сімферополь, 16-19 квітня 2013 р.: у 3-х т. — Сімферополь : Кримський інститут бізнесу, 2013. - Т.3. - С. 25-27.